

KOKOELMAPOLIITTINEN OHJELMA

Kuutti Lavonen: Sant' Angela, 2004, mustaliitu ja pastelli, Suomen Taidepiirtäjien Liiton kokoelmat

LAHDEN 20
TAIDEMUSEO 06

Vahvistettu 15.8.2006

1 Yleistä

Lahden taidemuseo on osa Lahden kaupunginmuseota, joka on Lahden kaupungin sivistystoimialaan kuuluvan kulttuuri-
lautakunnan alainen palveluyksikkö. Lahden kaupunginmuseon toimintaa ohjaa kulttuurilautakunnan toimintasääntö (KI
25.1.2005/10 §) (LIITE 1), jossa on määritelty myös museonjohtajan valtuudet. Samat säännöt koskevat myös kaupungin muita
kulttuurilautakunnan alaisia yksiköitä.

Lahden taidemuseo kartuttaa ja hoitaa museon omia ja sinne talletettuja sekä kaupungin taidekokoelmia. Taidemuseo huoleh-
tii myös eri puolilla Lahden kaupunkia sijaitsevista, kaupungin omistamista julkisista veistoksista. Lahden taidemuseo toimii
lisäksi Päijät-Hämeen aluetaidemuseona.

1.1 Museotoiminnan perusteet

Museoiden toimintaa säätelevät museolaki ja -asetus. Museolain mukaan museotoiminnan tavoitteena on ylläpitää ja lisätä
kansalaisten tietoutta kulttuuristaan, historiastaan ja ympäristöstään. Museoiden tulee harjoittaa ja edistää alan tutkimusta,
opetusta ja tiedonvälitystä tallentamalla, tutkimalla, säilyttämällä ja asettamalla näytteille esineitä ja muuta aineistoa ihmises-
tä sekä hänen ympäristöstään.

Käytännössä museoiden tehtäviin kuuluvat kokoelmien kartuttaminen, tallentaminen ja hoito, tutkimus ja dokumentointi,
näyttelytoiminta opastus- ja opetuspalveluineen, julkaisutoiminta, esitelmien ja luentojen järjestäminen sekä erilaiset neuvon-
ta- ja lausunnonantotehtävät.

Lahden taidemuseo toimii myös Päijät-Hämeen aluetaidemuseona. Tätä toimintaa koskevat Suomen lainsäädäntöön museo-
laissa (887/2005) ja -asetuksessa (1192/2005) määritellyt tehtävät. Asetuksen mukaan aluetaidemuseon tehtävänä on edistää
ja ohjata museotoimintaa toiminta-alueellaan sekä huolehtia muun muassa alueensa museotoimintaan liittyvien keskusrekis-
terien ja -arkistojen ylläpidosta.

Lahden taidemuseossa noudatetaan Kansainvälisen museoneuvoston, ICOM:in museoammattieettisiä sääntöjä.

Tina Blau
Nuori nainen
1800-luvun loppu
öljy kankaalle
Viipuri Säätiön kokoelma

2 Museon kokoelmat ja niiden kartuttaminen

2.1 Lahden taidemuseon omat ja sen hallussa olevat kokoelmat

Lahden taidemuseon kokoelmien perustan ja vanhimman osan muodostavat vuonna 1950 entisestä Viipurin taidemuseosta saadut 75 teosta, jotka on ainaistalletettu. Viipuri Säätiön kokoelma sisältää 1800-luvun ja 1900-luvun alkupuolen kotimaista ja ulkomaista taidetta. Kokoelmassa on teoksia useilta tunnetuilta taiteilijoilta, joista voidaan mainita mm. Akseli Gallen-Kallela, Albert Edelfelt, Ferdinand von Wright, Tyko Sallinen, Ivan Aivazovski, Hippolyte Jean Flandrin, Eugène Gustav Dücker, ja Stanislas Kalcreuth. Viipurin taidemuseon kokoelma on arvokkain osa museon kokoelmaa.

Lahden taidemuseon omiin kokoelmiin kuuluu tällä hetkellä (2006) yli 3500 taideteosta, lähinnä kotimaista ja paikallista taidetta 1950-luvulta nykypäiviin. Kokoelmien pääpaino on 1950-luvulla ja sen jälkeen syntyneessä kotimaisessa ja paikallisessa taiteessa.

Vuonna 1982 museo sai Grafia ry:ltä lahjoituksena taidehistoriallisesti arvokkaan Suomen Taidepiirtäjien Liiton kokoelman, joka oli vuodesta 1961 lähtien ollut talletettuna museoon. Kokoelmassa on 1 527 piirustusta (2006) 1800-luvun puolivälistä alkaen nykypäiviin. Kokoelmaa kartutetaan ja täydennetään suomalaisilla piirustuksilla ja myös lahjoituksia otetaan vastaan.

Muut taidemuseon hallussa olevat kokoelmat:

- *Kaupungin taidekokoelma* sisältää 1 549 teosta: maalauksia, piirustuksia, grafiikkaa, veistoksia, lähinnä 1900-luvun taidetta, jonka pääpaino on paikallisessa taiteessa. Kokoelma sisältää myös 50 eri puolille kaupunkia sijoitettua julkista veistosta.
- *Lahden Taiteet ry:n kokoelma* koostuu 1960- ja 1970-lukujen kotimaisesta taiteesta ja sisältää 60 teosta, jotka sijoitettu pääosin kaupunginsairaalan tiloihin.
- *Päijät-Hämeen Taidemuseoyhdistyksen kokoelma* sisältää noin 70 teosta, joista osa on taiteilijoiden lahjoittamia teoskokonaisuuksia (Matti Koskela ja Maunu Lappalainen) ja osa yksityisten tahojen rahoituksen turvin hankittuja teoksia. Kokoelma on sijoitettu kaupungin julkisiin tiloihin. Yhdistys kartuttaa kokoelmaa muutaman vuoden välein.
- *Kuvanveistäjä Mauno Hartmanin kokoelma* (omistaja Mauno Hartman), joka käsittää yli 300 teosta (veistoksia, maalauksia, piirustuksia). Osa teoksista on sijoitettu Lahden Sibeliustaloon, osa varastoitu.

Ferdinand von Wright
Huuhkaja hyökkää jäniksen kimppuun
1860
öljy kankaalle
Viipuri Säätiön kokoelma

- Suomen Säästöpankin kokoelma (omistaja Valtion vakuusrahasto / Valtion taidemuseo) sisältää 101 teosta (maalauksia, grafiikkaa, piirustuksia ja veistoksia) kotimaista taidetta. Mukana on joitakin paikallisia merkittäviä taiteilijanimiä.
- Hilikka Silvekoski -kokoelma (omistaja Silvekoski-säätiö) koostuu 260 teoksesta. Se sisältää lahtelaisen Hilikka Silvekosken (1913 - 1972) puupiirroksia, litografioita ja metalligrafiikkaa 1950- ja 1960-luvuilta.
- Aleksandra Ionowa -kokoelma (omistaja Ionowa-säätiö) käsittää yhteensä 1 250 teosta (maalauksia, pastellitöitä, hiilipiirustuksia). Kokoelma sisältää Lahdessa ja Hämeenkoskella asuneen Aleksandra Ionowan (1899 - 1980) improvisoituja, spontaanisti syntyneitä teoksia vuosilta 1946 - 1978, joissa on uskonnolliseen mystiikkaan (antroposofiaan) liittyvä aihe maailma.
- Lahden Lakimiesyhdistyksen kokoelma (omistaja Lahden Lakimiesyhdistys ry) on sijoitettu Lahden käräjäoikeuteen, ja se sisältää 97 Tapani Lemminkäisen karikatyyripiirustusta Lakimiesyhdistyksen jäsenistä.

2.2 Kokoelmien kartuttaminen

Lahden taidemuseon kokoelmia kartutetaan kaupunginmuseon määrärahojen ja erilaisten lahjoitusten puitteissa. Viime vuosien aikana kaupungin myöntämään toimintabudjettiin sidotut hankintamäärärahat ovat olleet niukat (LIITE 2), joten teoshankinnat on toteutettu lähinnä museon omilla tuloilla. Erilaisia lahjoituksia otetaan kuitenkin koko ajan vastaan, ja tämä onkin tällä hetkellä merkittävin keino kartuttaa kokoelmia.

Yksittäisten taideteosten kohdalla taidemuseo esittää hankintapäätöstä kaupunginmuseon johtajalle, joka viime kädessä päättää hankinnasta. Teosten hankkimisesta museon kokoelmiin laaditaan kirjallinen perustelu, jossa selvitetään ko. taideteoksen merkittävyys kokoelmien kartuttamisen kannalta. Kirjallisen ehdotuksen perusteella taidemuseon henkilökunta ja museonjohtaja käsittelevät yhdessä hankinnan läpiviemisestä ja sen tarkoituksenmukaisuudesta osana kokoelmaa, johon teos on tarkoitus liittää. Julkisten taideteosten hankkimisesta päättää kaupunginhallitus museonjohtajan ja taidemuseon henkilökunnan yhdessä laatiman esityksen pohjalta.

Mauno Hartman
Oro Vecchio IV
1979
kullattu puu, jalusta mustaksi patinoitua puuta
Mauno Hartmanin kokoelma

Lahjoitusten kohdalla museo harkitsee teoksen tai teoskokonaisuuden liittämistä kokoelmiin suhteessa jo olemassa oleviin kokonaisuuksiin sekä taiteellisiin tekijöihin. Taidemuseon kohdalla suurempien teoskokonaisuuksien vastaanottaminen on ongelmallista niukkojen varastointitilojen vuoksi. Varastotilojen puutteeseen ja niiden kehittämiseen tulisi tulevaisuudessa kiinnittää entistä suurempi huomio. Vastaanotettavien teosten tuleekin liittyä kiinteästi jo olemassa oleviin kokoelmiin. Kokoelmien karttumisen kannalta pääpaino on Päijät-Hämeen alueen taiteessa ja alueella vaikuttavissa/vaikkuttaneissa ammattitaiteilijoissa sekä toisaalta suomalaisessa piirustustaiteessa. Lahjoitusten vastaanottamisessa noudatetaan samaa käytäntöä, kuin teosten hankkimisessa ostamalla. Lahden taidemuseon kohdalla lahjoitusten vastaanottoa sekä teosten ostamista varten on olemassa museonjohtajan (20.5.2005) vahvistama Lahden kaupunginmuseon museoesineistön yleiset vastaanottoehdot (LIITE 3), jossa määritellään teosten lahjoitusta, talletusta ja ostoja koskevat ehdot.

Taidemuseon mahdollisuudet ottaa vastaan deponointeja ovat varastointitilojen niukkuuden vuoksi rajalliset. Deponointien vastaanottamisen ongelmana on myös niihin käytettyjen resurssien suhde teosten lopulliseen kohtaloon/sijoituspaikkaan, joten niiden vastaanottamista harkitaan tarkkaan.

Taideteosten poistaminen kokoelmasta tapahtuu siinä tapauksessa, jos teos tuhoutuu. Tällöin teoksen tiedot – myös inventaarionumero – jäävät museon teosrekisteriin, mutta kyseiselle kohdalle merkitään teoksen poistuminen kokoelmasta. Erityisesti luonnonmateriaaleista valmistetut teokset ovat ongelmallisia, koska niiden säilyminen on rajallista. Lahden taidemuseon kokoelmissa on mm. pajusta tehtyjä teoksia, joilla on tietty elinkaari, minkä jälkeen ne joudutaan poistamaan kokoelmista. Päätöksen teoksen poistamisesta kokoelmasta tekee museonjohtaja.

Lahden taidemuseon omistuksessa ja hallinnassa olevia kokoelmia on esillä kaupungin julkisissa virastoissa sekä virkamiesten työtiloissa. Kaupungin taidekokoelmaan kuuluvat lisäksi julkiset veistokset, jotka sijaitsevat eri puolilla kaupunkia. Kokoelmia pyritään esittelemään säännöllisesti myös taidemuseoiden kokoelmanäyttelyiden kautta. Näitä järjestetään pääsääntöisesti kerran vuodessa.

3 Kokoelmien dokumentointi

Lahden taidemuseon kokoelmat on rekisteröity koko kaupunginmuseossa käytössä olevaan atk-pohjaiseen Antikvaria-järjestelmään. Kokoelmiin liitettävä teos saa oman inventointinumeronsa, jonka lisäksi kokoelmatietokantaan lisätään seuraavat perustiedot: tekijä/taiteilija, taitelijan syntymä- ja kuolinaika, teoksen nimi, teoksessa käytetyt materiaalit ja tekniikka, valmistumisaika tai ajoitus, teoksen mitat, säilytyspaikka, luettelot ja luettelointipäiväys. Kokoelmista vastaavat henkilöt vastaavat taideteosrekisterin päivittämisestä. Lahden kaupungin atk-henkilöstö huolehtii järjestelmän toimimisesta ja tiedostojen säännöllisestä varmuuskopioinnista.

Olavi Lanu
Paju
1989
betoni
Lahden kaupungin taidekokoelma/
Lanupuisto

Kokoelmaan liitettävä teos valokuvataan, ja teoskuva liitetään Antikvaria-tietokantaan tunnustekuvaksi. Vanhempia kokoelmia kuvataan resurssien mukaan vähitellen. Samalla teoskuvat liitetään myös diakuvina taidemuseon kuva-arkistoon. Kokoelmateoksia konservoidaan tarvittaessa ja määrärahojen puitteissa. Teosten konservointikertomukset liitetään museon arkistoon.

4 Kokoelmiin liittyvä tutkimus

Taidemuseon kokoelmien tutkimustyö liittyy olennaisesti toteutettaviin näyttelyprojekteihin. Näyttelyjulkaisujen yhteydessä on tehty tutkimustyötä, jonka kohteena ovat olleet erityisesti Päijät-Hämeen alueen merkittävät taiteilijat. Alueen taide liittyy kiinteästi kokoelmien kartuttamisen painopisteisiin, joten myös tutkimustyöhön käytettävät resurssit ovat priorisoitu maakunnalliseen taiteeseen. Lisäksi Lahden kaupungin julkisiin teoksiin liittyvää perustutkimusta on tehty teemanäyttelyiden yhteydessä.

Lahden taidemuseon merkittävimmästä kokoelmasta eli Viipurista ainaistalletetusta teoskokonaisuudesta on tehty perustutkimusta. Tämä alue kaipaisi kuitenkin laajempaa kartoitusta, joka käsittäisi entisen Viipurin taidemuseon kokoelmat kokonaisuudessaan.

Kokoelmatutkimuksen ongelmana on resurssien vähäisyys, minkä seurauksena tutkimustyö keskittyy lähes ainoastaan näyttelytoiminnan yhteyteen. Lahden taidemuseon tavoitteena on kuitenkin tuottaa säännöllisesti julkaisuja, jotka käsittelevät tai sivuavat omia taidekokoelmia.

Taidemuseon kokoelmiin liittyviä tai niitä sivuavia pienempiä tutkielmia ja opinnäytetöitä tehdään yhteistyössä myös Helsingin yliopiston Avoimen yliopiston Lahden toimipisteen kanssa.

5 Kokoelmien säilytys, hoito ja turvallisuus

Lahden taidemuseolla ei ole omaa konservaattoria, joten kyseiset palvelut täytyy ostaa ulkopuoliselta taholta. Taidekokoelmien kuntoa valvotaan huolehtimalla taideteosten säilytystilojen kunnosta ja niissä vallitsevien olosuhteiden tarkkailulla sekä muilla ennalta ehkäisevillä toimilla. Museon henkilökuntaa koulutetaan jatkuvasti teosten säilymisen turvaamiseksi. Tulevaisuudessa oman konservaattorin palkkaaminen olisi kuitenkin toivottavaa, koska varsinkin kokoelmien vanhimmat työt vaativat säännöllisesti toistuvaa konservointia.

Näkymä museon teosvarastosta.

Taideteoksia konservoidaessa ostetaan palvelut ulkopuoliselta ammattikonservaattorilta. Jokaisesta suoritetusta konservointityöstä laaditaan konservointikertomus, joka liitetään museon arkistoon. Aina kun teosta konservoidaan, lisätään siitä maininta myös Antikvaria-tietokantaan kyseisen teoksen kohdalle.

Lahden taidemuseon näyttely- ja varastotilat pyritään pitämään yleisten museokäytäntöjen mukaisina. Tämä järjestetään koneellisella ilmastoinnilla sekä kosteutuksella. Museon henkilökunta on velvollinen tarkkailemaan museotiloissa mahdollisesti tapahtuvia olosuhdemuutoksia ja ilmoittamaan näistä välittömästi kokoelmista vastaavalle amanuenssille. Näyttelytiloissa otetaan huomioon lisäksi teosten vaatimat valaisuolosuhteet. Taidemuseon tilat on varustettu myös automaattisella paloilmoinnilla.

Taidekokoelmien määräaikaisinventaario suoritetaan kymmenen vuoden välein. Inventaarion tulosten avulla tarkkaillaan myös sijoitettujen teosten kuntoa ja ympäröiviä olosuhteita.

Taidemuseolle on laadittu ajanmukainen pelastussuunnitelma, joka on päivätty 16.9.2004. Siinä määritellään toimenpiteet tulipalon sattuessa. Suunnitelmassa on määritelty myös kerroksittain pelastettavien kokoelmien tärkeysjärjestys. Lisäksi suunnitelmaan liittyvät määräykset ennalta ehkäiseviin toimiin tulipalojen välttämiseksi.

6 Kokoelmien esilläpito

Lahden taidemuseon näyttelysalissa ei ole erillistä tilaa pysyvälle kokoelmanäyttelylle. Museo pyrkii kuitenkin vuosittain esittelemään kokoelmiaan erilaisissa teemanäyttelyissä sekä varsinaisissa kokoelmanäyttelyissä. Pysyvälle, kokoelmia esittelevälle näyttelylle olisi kuitenkin asiakaspalautteen perusteella kysyntää. Aluetaidemuseotoiminnan puitteissa pyritään esittelemään kokoelmateoksia koko Päijät-Hämeen alueella. Lisäksi kokoelmia lainataan muiden museoiden sekä ulkomaille suuntautuvien näyttelyprojektien käyttöön.

Lahden taidemuseon Internet-sivulle kehitetään kattavampi järjestelmä museon kokoelmien saavutettavuuden helpottamiseksi. Varsinkin kaupungin julkisista veistoksista tehdään sivujen yhteyteen kuvagalleria, josta löytyvät perus- ja sijaintitiedot kustakin teoksesta. Kaupunginmuseon uudet Internet-sivut valmistuvat syksyn 2006 aikana.

Lahden kaupungin kokoelma on ensisijaisesti tarkoitettu sijoitettavaksi julkisiin virastoihin ja laitoksiin, jolloin myös kaupunkilaisilla on mahdollisuus halutessaan tutustua niihin. Kaupungin kokoelmaan kuuluvat myös kaupunkitilaan sijoitetut julkiset veistokset. Varastotilojen niukkuuden vuoksi myös taidemuseon muista kokoelmista on sijoitettu merkittäviä teoksia erityisesti sellaisiin tiloihin, joiden luonne on edustuksellinen, kuten kaupungintalo. Sijoituspaikkaa harkittaessa otetaan huomioon tilan olosuhteet ja niiden soveltuminen pidempiaikaiseen taideteosten esilläpitoon. Virastoihin ja laitoksiin sijoitettavien teosten pääpaino on Päijät-Hämeen alueen taiteessa, jota pyritään ensisijaisesti myös kartuttamaan resurssien puitteissa.

Yleiskuva kokoelmanäyttelystä
Kuutamomaisema Napolista
ja muita kertomuksia
16.6.-3.9.2006

7 Kokoelmien lainaus-, talletus- ja sijoittamisperiaatteet

7.1 Teoslainat

Lahden taidemuseo lainaa kokoelmateoksiaan sellaisille museoille tai muille näyttelyjärjestäjille, joilla on käytössään museoammattillista henkilökuntaa. Teoksia lainataan sekä kotimaisille että ulkomaisille tahoille, jotka täyttävät edellä mainitut edellytykset. Teoslainoista ja niihin liittyvistä ehdoista laaditaan kirjallinen sopimus (LIITE 4), joissa määritellään osapuolten – lainan antajan ja lainaajan – vastualueet. Pääsääntöisesti lainaaja vastaa kaikista lainauksesta aiheutuvista kuluista, kuten kuljetuksista ja vakuutuksista. Teosten lainaamisesta ja lainaussopimuksesta on olemassa Lahden kaupunginmuseon johtajan vahvistama (20.5.2005) Museoesineistön yleiset lainausehdot (LIITE 5), jossa määritellään lainaussopimuksen sisältö. Kun lainaajana on toinen museo, ei lainasta tämänhetkisen käytännön mukaan oteta maksua. Yksityisen lainaajan kohdalla peritään teoskohtainen maksu, joka vaihtelee teoksen iän ja arvon mukaan. Lahden taidemuseon kokoelmiin kuuluvat taiteilijat saavat periaatteessa lainata omia teoksiaan näyttelyjään varten. Viipurin taidemuseolta ainaistalletuksessa olevien teosten lainaamisessa on erityisehto, jonka mukaan kokoelmaan kuuluvan teoksen lainauksesta ulkomaille suuntautuviin näyttelyihin on ilmoitettava Viipuri Säätiölle.

Jokainen teoslaina käsitellään huolellisesti kokoelmista vastaavan amanuenssin toimesta. Teoslainat osoitetaan Lahden kaupunginmuseon johtajalle, jonka kautta ne saapuvat taidemuseolle. Useita teoksia koskevat lainapyynnöt lähetetään kuusi kuukautta ja yksittäisten teosten kohdalla kolme kuukautta ennen laina-ajan tarkoitettua alkamista. Lainapäätöksen tekee kokoelma-amanuenssi.

7.2 Kokoelmateosten talletus- ja sijoittaminen

Lahden kaupungin kokoelmateoksia on sijoitettu kaupungin virastoihin ja laitoksiin. Tiettyä määräaika ei sijoituksilla ole, joten ne tehdään toistaiseksi. Sijoituspäätöksen tekee kokoelma-amanuenssi, joka on paikalla myös ripustusvaiheessa. Kaikista sijoitetuista teoksista tehdään sijoitussopimus (LIITE 6). Teosten sijoituspaikkatiedot ja niissä tapahtuvat muutokset syötetään Antikvaria-tietokantaan, jota ylläpitää kokoelma-amanuenssi. Sijoitetut teokset on tarvittaessa palautettava tilapäisesti tai pysyvästi taidemuseolle. Jokaisesta autolla suoritetusta teoskuljetuksesta kaupunginmuseo perii vastaanottajalta tuntiveloituksena 10 euron korvauksen.

Alexandra Ionowa
Wäinö Aaltosen arvostelu taiteestani
1966
liitu
Alexandra Ionowa -kokoelma

8 Julkiset teokset

Julkiset veistokset ja julkinen taide kuuluvat Lahden kaupungin taidekokoelmaan. Kokoelman kartuttamisesta päättää viime kädessä kaupunginhallitus.

Lahden kaupungin taidekokoelmille ei ole tällä hetkellä varattu erillistä hankintamäärärahaa, vaan sitä on kartutettu vuodesta 1995 lähtien museon taidehankintamäärärahalla. Lahdessa ei ole käytössä ns. prosenttiperiaatetta, jonka mukaan jokaisen julkisen rakennuksen kustannuksista prosentti varattaisiin taiteen hankkimiseen kyseiseen kohteeseen. Prosenttiperaatteen käyttöönotosta on tehty useita esityksiä kaupungille. Jokaisen julkiseen tilaan tehtävän teoshankinnan kohdalla on rahoituslähde harkittava erikseen.

Kaupungin taidekokoelma karttuu pääsääntöisesti erilaisten lahjoitusten kautta. Lahjoittajina ovat yksityiset henkilöt tai julkiset organisaatiot, kuten toiset kaupungit ja ystävyyssunnat. Kaupungin vastaanottamat taideteoslahjat liitetään osaksi kaupungin taidekokoelmaa.

Lahden taidemuseo huolehtii kaupungin vihertoimen kanssa julkisten teosten pitämisestä asianmukaisessa kunnossa. Perushuoltotoimet, kuten julkisten veistosten ympäristöstä huolehtiminen, kuuluu vihertoimelle. Taidemuseo tarkistaa määräajoin julkisissa tiloissa olevien teosten kunnan. Ulkotiloissa sijaitsevien teosten mahdollisista konservointitoista keskustellaan yhdessä vihertoimen kanssa. Konservoinnin suorittaa aina ammattikonservaattori.

Liitteet

- 1 Kulttuurilautakunnan toimintasääntö (KI 25.1.2005/10 §)
- 2 Taidemuseon hankintamäärärahat 1980 – 2005
- 3 Lahden kaupungin museoesineistön yleiset vastaanottoehdot
- 4 Lahden taidemuseon taideteoksen/taideteosten lainaussopimus
- 5 Lahden kaupungin museon yleiset lainausehdot
- 6 Lahden taidemuseon taideteoksen/taideteosten lainaussopimus, Lahden kaupunki

Matti Koskela
Paragrafi
2002
graniitti
Lahden kaupungin taidekokoelma

Liite 1

Lahden kaupungin kulttuurilautakunnan toimintasääntö

Kulttuurilautakunta 25.1.2005/10 §

Korvaa säädökset 26/1995, koodin:o 441, 11/2001 koodin:o 420,
6/2003, koodin:o 422, 8/2001, koodin:o 420

1 §

Toiminta-ajatus

Sivistys – elämisen, osaamisen ja kasvun voima.

Sivistystoimialan toiminnan tavoitteena on turvata osaltaan asukkaiden fyysinen ja psyykinen hyvinvointi, henkinen kasvu, jatkuva oppiminen ja kehittyminen. Toimiala edistää elämänhallintaa ja sosiaalisia taitoja, Lahden vetovoimaisuutta, asukkaiden viihtymistä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä korostaen toiminnan omaehtoisuutta, ennakkoluulottomuutta ja ylpeyttä olla lahtelainen.

2 §

Organisaatio

Toimialan organisaatio muodostuu kulttuurilautakunnasta, sivistyslautakunnasta, liikuntalautakunnasta, palveluyksiköistä ja tukipalveluista sekä liitteen mukaisista toimintayksiköistä.

3 §

Palveluyksiköiden johtajien tehtävät

Palveluyksiköiden johtajien tehtävänä on

1. vastata palvelujen järjestämisestä valtuuston, kaupunginhallituksen ja toimintansa johtavan lautakunnan hyväksymien suunnitelmien mukaisesti
2. johtaa ja kehittää yksikön tehtäväalueen toimintaa
3. vastata tehtäväalueensa toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta sekä talousarvion ja käyttösuunnitelman toteutumisesta
4. huolehtia osaltaan asioiden valmistelusta lautakuntaan ja yhteistyöstä toimialan muiden yksiköiden kanssa
5. huolehtia johtamista palvelevien raporttien laatimisesta
6. tehdä palveluyksikön sopimukset, kirjelmät ja muut asiakirjat
7. huolehtia valtionosuuksien, apurahojen ja avustusten anomisesta ja tilittämisestä
8. vastata henkilöstöä koskevan yhteistoimintamenettelyn toteuttamisesta
9. johtaa yksikkönsä tiedotusta ja markkinointia
10. hoitaa kaupunginhallituksen, kaupunginjohtajan ja toimialajohtajan määräämät muut tehtävät tehtäväalueellaan.

Palveluyksiköllä on vastuu palvelujen hoitamisesta omalla alueellaan asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Toimialajohtaja voi perustaa kehittämistiimejä toimialan strategisen menestymisen kannalta keskeisille kehittämisaloille. Kehittämistiimien tehtävät ja kokoonpano määritellään erillisellä tiimisolimuksella.

Kulttuurilautakunnan alaisia palveluyksiköitä ovat:

Kaupunginorkesteri
Kaupunginmuseo
Kaupunginteatteri
Kulttuuritoimi

4 §

Tukipalvelut

Toimialan hallintojohtajan alaisuudessa toimivat keskitetyt hallinto-, henkilöstö-, talous-, suunnittelu-, tiedotus- ja sisäiset palvelut avustavat toimialajohtajaa ja palveluyksiköitä johtamisessa ja kehittämisessä sekä kokousasioiden valmistelussa ja täytäntöönpanossa.

Tukipalveluissa on tarpeellinen määrä muuta henkilökuntaa.

5 §

Henkilöstö

Palveluyksiköiden johtajina toimivat kaupunginorkesterin intendentti, museonjohtaja, teatterinjohtaja ja kulttuurisihteeri ottavat alaisensa henkilökunnan ja määräävät heidän tehtävänsä.

Palveluyksikön johtaja voi päätöksellään siirtää alaiselleen viranhaltijalle hänelle tässä toimintasäännössä annettua päätösvaltaa.

6 §

Päätösvalta

Palveluyksikön johtaja

1. päättää palveluyksikönsä organisaatiosta ja talousarvion käyttösuunnitelmasta
2. päättää alaisensa henkilöstön virkavapaudesta tai työloman myöntämisestä, sijaisen ottamisesta ja vuosiloman myöntämisestä
3. päättää henkilöstön koulutuksesta, matkustusmääräysten antamisesta ja oman auton käyttöoikeudesta
4. päättää yksikön sopimuksista, perittävistä maksuista ja vuokrista, alle 100 000 euron hankinnoista, kun sopimuskumppani ei kuulu kaupungin organisaatioon sekä tilojen luovuttamisesta yksikön ulkopuoliseen käyttöön paitsi kaupunginteatterissa, jossa näistä päättää hallintojohtaja
5. päättää muista yksikön tehtäväalueeseen kuuluvista asioista kuin niistä, joista lautakunta päättää tai joiden osalta päätösvaltaa on siirretty muulle viranomaiselle
6. päättää vahingonkorvauksen myöntämisestä 2 000 euroon saakka silloin kun kaupunki on palveluyksikön toimialaan kuuluvassa asiassa korvausvelvollinen.

...

Museonjohtaja

1. päättää kokoelmaesineiden hankinnasta ja poistosta
2. päättää näyttelyistä ja näyttelytilojen luovuttamisesta
3. päättää kaupunginvaakunan käytöstä
4. päättää maksujen ja taksojen yksikköhinnoista ja korvauksetta luovutettavista tuotteista ja palveluista
5. päättää museon tutkimustoiminnasta
6. päättää tukirahaston sopimuksista ja käytöstä
7. päättää oikeudesta vaihtaa, myydä tai huutokaupata kaupunginmuseon haltuun tulleita muita kuin museoesineiksi luokiteltavia esineitä ja kuvia

...

7 §

Johtoryhmät

Toimialajohtaja nimeää toimialan johtoryhmän, jossa on henkilöstön edustus. Ao. palveluyksiköiden johtajat nimeävät yksikkönsä johtoryhmän, johon nimitetään henkilökunnan edustus.

Johtoryhmän tehtävänä on kehittää yhteistoimintaa ja edistää palveluyksikön toimialan tavoitteiden saavuttamista.

8 §

Voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan 25.1.2005.

Liite 2

Taidehankintamäärärahat

Taidemuseo (TM), Julistemuseo (JM) ja kaupungin taidekokoelmat (KK)

TM ja JM ja KK (osa rahasta käytetty teosten kunnostukseen ja kehystykseen sekä kirjahankintoihin):

2005	20.506 €
2004	6.866 €
2003	29.107 €
2002	24.469 mk
2001	180.732 mk
2000	130.614 mk
1999	84.009 mk
1998	113.505 mk
1997	196.706 mk
1996	311.183 mk
1995	87.852 mk

	TM ja JM	KK (kulttuurilautakunnan päätöksellä)
1994	121.912 mk	19.430 mk
1993	80.250 mk	65.900 mk
1992	130.000 mk + veistostilaus 38.000 mk	100.000 mk + 250.000 mk (Lanupuisto)
1991	320.000 mk	39.500 mk + 121.400 mk + 250.000 (Lanupuisto) + 70.000 mk (kirjaston taidehankinnat)
1990	230.000 mk	126.350 mk + 250.000 mk (Lanupuisto) + 120.000 mk (veistos: Sibeliuksen pää)
1989	108.000 mk	125.000 mk + 46.000 mk
1988	85.000 mk	120.000 mk + 42.000 mk
1987	75.000 mk	110.000 mk + 33.000 mk
1986	120.000 mk	
1985	94.820 mk	
1984	95.000 mk	
1983	125.402 mk	
1982	87.918 mk + uudisrak. taiteell. kaunistaminen 3.300 mk	
1981	89.872 mk + uudisrak. taiteell. kaunistaminen 85.000 mk	
1980	83.472 mk + uudisrak. taiteell. kaunistaminen 58.641 mk	

Liite 3

LAHDEN KAUPUNGINMUSEON MUSEOESINEISTÖN YLEISET VASTAANOTTOEHDOT

Museonjohtajan vahvistama 20.5.2005

1 Museon hallintaan luovutetut esineet

1.1 Yleiset ehdot

Museon hallintaan luovutetulla esineellä* tarkoitetaan sellaisia luovutuksia, joissa esineen omistusoikeus ei siirry museolle.

Museo noudattaa kaikissa esineeseen liittyvissä toimissaan huolellisuutta ja varovaisuutta. Mikäli esine ei palautettaessa ole samassa kunnossa kuin se museon hallintaan luovuttaessa on ollut, museo on korvausvelvollinen, jos se, tai sen työntekijät olisivat tavanmukaisin kohtuullisin toimenpitein voineet välttää vahingon. Vahingoittumisena ei kuitenkaan pidetä esineen käytöstä aiheutuvaa normaalia kulumista, arvonalentumista tai esineen edeltä käsin arvaamatonta muuttumista.

Luovuttaessa esine museon hallintaan on aina laadittava allekirjoituksen varustettu kirjallinen sopimus kahtena kappaleena, joista toinen jää luovuttajalle. Luovutettua esinettä palautettaessa luovuttajan on varmistettava allekirjoituksellaan museon sopimuskappaleeseen esineen palautuminen hyväksyttävässä kunnossa.

1.2 Lainat

Lainalla tarkoitetaan esineen käyttöoikeutta. Museo vastaanottaa esineen lainaksi tiettyä, erikseen määriteltyä tarkoitusta varten. Museolla on oikeus käyttää esinettä sovitulla tai lainaa annettaessa edellytetyllä tavalla. Esineen laina-aika sovitaan kiinteäksi tietystä päivämäärästä alkavaksi ja tiettyyn päivämäärään päättyväksi. Lainaaja maksaa lainan alkaessa ja päättyessä kuljetuksesta mahdollisesti aiheutuvat kuljetuskustannukset, ellei erikseen toisin sovita.

Lainantaja hyväksyy eri menetelmin tapahtuvan esineen tallentamisen (esim. valokuvaus, videointi) museon omaa tutkimus- ja julkaisutoimintaa varten. Lainaehdoista sovittaessa on määriteltävä myös, miten lainantajan nimi tulee olla esillä julkaisuissa, näyttelyissä, tiedotteissa yms., joissa esine mainitaan tai on esillä.

Jos esineen omistaja haluaa esineen omaan käyttöönsä tilapäisesti laina-ajan kuluessa on asiasta sovittava yhteisesti lainaajan kanssa. Laina-ajan keskeytyksestä aiheutuvat kustannukset maksaa esineen omistaja.

** Museon vastaanottamien esineiden, taideteosten, valokuvien, asiakirjojen yms. yhteisenä nimikkeenä käytetään tässä yhteydessä sanaa "esine".*

1.3 Talletukset (deponoinnit)

Talletuksella tarkoitetaan sopimusta, jolla esine annetaan museon säilytettäväksi. Mahdollisen vastikkeen laadusta ja määrästä on sovittava talletus-sopimusta tehtäessä.

Museo saa talletettuun esineeseen täyden käyttöoikeuden, mikäli tallennussopimuksessa ei poikkeuksellisesti toisin sovita. Tallentaja (=talletuksen antaja) hyväksyy talletetun esineen kuvaamisen museon omiin julkaisuihin ja käytön muulla tavoin museon omiin tarkoituksiin.

Talletuksen alkaessa on sovittava, millä tavoin tallentajan nimi tulee olla esillä julkaisuissa, näyttelyissä, tiedotteissa, ym., joissa esine mainitaan tai on esillä.

Mikäli talletus ei ole määräaikainen, on sen irtisanomisaika molemmin puolin kuusi kuukautta. Irtisanominen on toimitettava kirjallisesti. Museo palauttaa talletuksen päätyttyä esineen tallentajalle. Irtisanoja maksaa palautuksesta aiheutuvat kustannukset. Mikäli sopimuksessa ei ole toisin sovittu, on museo oikeutettu veloittamaan hoidosta kohtuullisen hinnoittelun mukaan.

Museo saa suorittaa omalla kustannuksellaan tarpeelliseksi katsomansa esineen puhdistuksen ja konservoinnin.

Tallentajalla on oikeus saada esine käyttöönsä väliaikaisesti talletusajan kestäessä, jos asiasta sovitaan museon kanssa. Toimenpiteestä aiheutuvat kustannukset maksaa esineen tallentaja. Museo voi lainata esineen ulkopuolisiin näyttelyihin. Lainaaja hoitaa tällöin esineen vakuuttamisen sekä lainauksesta aiheutuvat muut kustannukset. Museo on vastuussa esineestä sen tallentajalle myös silloin, kun museo on lainannut esineen kolmannelle osapuolelle.

2 Museon omistukseen luovutetut esineet

2.1 Yleiset ehdot

Museo voi ottaa esineen omistukseensa ja haltuunsa esim. lahjoituksena tai ostamalla sen. Lahjalla esineen omistus- ja hallintaoikeus luovutetaan museolle vastikkeetta. Kaupassa esineen omistus- ja hallintaoikeus siirtyy museolle vastiketta vastaan.

2.2 Lahjoitukset

Lahjalla tarkoitetaan oikeustointa, jolla omistus- ja hallintaoikeus luovutetaan vastikkeetta museolle. Museo ei ole velvollinen vastoin tahtoaan ottamaan vastaan lahjoituksia. Lahjoituksen täytyminen edellyttää, että museo ottaa lahjan vastaan.

Museo vastaanottaa esineen lahjoituksena täysin omistus- ja siirrettävien tekijän- ja muin mahdollisin oikeuksin ja voi käyttää sitä haluamallaan tavalla lahjakirjaan mahdollisesti sisältyvien ehtojen, tekijänoikeuslain ja ko. kokoelman tarkoituserien mukaan. Lahjoituksista tehdään kirjallinen lahjakirja, mikäli mahdollista. Allekirjoituksellaan lahjoittaja vahvistaa, että esine on annettu museolle täydellisenä ja peruuttamattomana lahjana. Lahjoittaja on velvollinen ilmoittamaan tiedossaan olevat lahjoitusta koskevat tekijänoikeudet tai muut oikeuksien rajoitukset.

Mikäli museo on saanut lahjan testamentin kautta, on testamentin toimeenpanijan luovutettava museolle testamentin sekä sen toimeenpanoa koskevien asiakirjojen kopiot.

2.3 Ostot

Ostolla tarkoitetaan kauppaa, oikeustointa, jolla museo ostaa esineen täysin omistus- ja hallintaoikeuksin vastiketta vastaan käytettäväksi museon yleisten tarkoituserien mukaisella tavalla. Tämä sisältää myös siirrettävissä olevat tekijänoikeudet. Myyjä on velvollinen itse ilmoittamaan tiedossaan olevat tekijänoikeudet ja muut mahdolliset oikeuksien rajoitukset. Kaupasta laaditaan ostosopimus, jossa myyjä allekirjoituksellaan vahvistaa, että hänellä on täysi oikeus myydä esine.

LIITE 4

LAHDEN TAIDEMUSEO/JULISTEMUSEO

Vesijärvenkatu 11, PL 113, 15111 LAHTI
Puh./Tel 03-814 4547, Fax 03-814 4545

Taideteosten/taideteoksen LAINAUSSOPIMUS

Teoksen lainaaja / yhteys henkilö, puh.no / osoite:

Näyttely / aika ja paikka:

Laina-aika:

Lainatut teokset:

Taiteilija	Teoksen nimi, vuosi	Tekniikka, mitat	Inv.no	Vak.arvo €
------------	---------------------	------------------	--------	------------

Omistajatiedot mainittava muodossa:

Teosten kunto lainattaessa:

Lahden taidemuseon yhteys henkilö, puh., s-posti:

Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi lainaajalle ja yksi Lahden taidemuseolle.

_____ ssa ____ / ____ 2006

Lahdessa ____ / ____ 2006

Lainaaja

Lahden taidemuseon yhteys henkilö

PALAUTUSTODISTUS

Yllämainitut taideteokset on palautettu Lahden taidemuseoon hyvässä kunnossa.

Lahdessa / 20

Vastaanottaja _____

LIITE 5

LAHDEN KAUPUNGINMUSEON MUSEOESINEISTÖN YLEISET LAINAUSEHDOT

Museonjohtajan vahvistama 20.5.2005

Lahden kaupunginmuseo voi lainata omistuksessaan ja talletuksena museossa olevaa esineistöä*. Esine annetaan lainaksi tiettyä, erikseen määriteltyä tarkoitusta varten. Lainaajalla on oikeus käyttää esinettä sovitulla tai lainaa annettaessa edellytetyllä tavalla. Esineen laina-aika sovitaan kiinteäksi tietyistä päivämäärästä alkavaksi ja tiettyyn päivämäärään päättyväksi.

Lainaajan kanssa sovitaan mahdollinen, eri menetelmin tapahtuva esineen tallentaminen (esim. valokuvaus, videointi) lainaajan omaa tutkimus- ja julkaisu toimintaa varten. Museon nimi tulee olla esillä julkaisussa, näyttelyssä, tiedotteissa yms. joissa esine mainitaan tai on esillä. Museon arkistoon tulee lainaajan toimittama yksi kappale kutakin julkaisua, johon esine on kuvattu tai mainittu.

Lainaajan tulee noudattaa kaikissa esineeseen liittyvissä toiminnassa huolellisuutta ja varovaisuutta. Esineen laina-aikaisten säilytysolosuhteiden tulee noudattaa normaaleja museoesineistön säilytysolosuhdesuosituksia. Esineen vaatimat normaalista poikkeavat, mm. valaistus- ja kosteusolosuhdevaatimukset tulee kirjata lainaussopimukseen lainaajan noudatettaviksi. Mikäli esine ei palautettaessa ole samassa kunnossa kuin lainan alkaessa, on lainaajan velvollinen korvaamaan vahingon. Korvaustoimenpiteistä tulee sopia museon kanssa.

Lainauksesta on aina laadittava allekirjoituksin varustettu kirjallinen sopimus kahtena kappaleena, joista toinen tulee lainaajalle ja toinen museolle. Lainattu esinettä palautettaessa on museon lainausta hoitavan amanuenssin/tutkijan varmistettava allekirjoituksella museon sopimuskappaleeseen esineen palauttaminen hyväksyttävässä kunnossa.

Lainaaja maksaa lainan alkaessa ja päättyessä esineen pakkaamisesta ja kuljetuksesta mahdollisesti aiheutuvat kustannukset ja on velvollinen ottamaan esineelle vakuutuksen. Museo määrittää esineen vakuutusarvon ja vakuutuksen kattavuuden. Esineen kuljetuksen ja näytteilläpidon vaatimat konservointi- ja suojaustyöt tehdään museossa tai museon valvonnassa lainaajan kustannuksella. Toimenpiteistä on sovittava lainaussopimuksessa. Lainasta sovittava maksu määrätään lainaussopimuksessa.

LIITE 6

LAHDEN TAIDEMUSEO/JULISTEMUSEO

Vesijärvenkatu 11, PL 113, 15111 LAHTI
Puh./Tel 03-814 4547, Fax 03-814 4545

Taideteosten/taideteoksen LAINAUSSOPIMUS / Lahden kaupunki

Teoksen lainaaja / yhteyshenkilö, puh.

Sijoituspaikka / osoite, puh.

LAINATUT TEOKSET:

Taiteilija	Teos / vuosi / tekniikka	Inv.no
------------	--------------------------	--------

Vakuutusarvot yhteensä:

Lahden taidemuseon yhteyshenkilö, puh., e-mail

Teosta ei saa siirtää muihin tiloihin tai muuhun sijoituspaikkaan ilman museon lupaa.

Lainaaaja sitoutuu säilyttämään teoksia hyvin ja ilmoittamaan välittömästi mahdollisista vaurioista taidemuseoon, puh. 03-814 4547.

Tätä sopimusta on tehty kaksi yhtäpitävää kappaletta, yksi lainaajalle ja yksi Lahden taidemuseolle.

Lahdessa / 20_____

Lainaaaja

Museon yhteyshenkilö

PALAUTUSTODISTUS

Yllämainitut taideteokset on palautettu Lahden taidemuseoon hyvässä kunnossa.

Lahdessa / 20 Vastaanottaja _____